

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Erichs, Malte och Wilcke-Lindqvist, Ingeborg, *Faringe kyrka, Sveriges kyrkor Uppland, Band III, häfte 3*. Stockholm 1953. (Svk)

Uppland, landskapets kyrkor, forskningsprojektet sockenkyrkorna, Stockholm 2004.

Wilcke-Lindqvist, Ingeborg: *Faringe kyrka. Upplands kyrkor 23*, andra upplagan reviderad av B. I. Kilström, Uppsala 1992. (Uk)

Upplandsmuseet (UM), handlingar i topografiska arkivet.

Länsstyrelsens arkiv (Lst)

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-t	Sannolikt fanns en liten träkyrka i Faringe.	Svk s 379
Ca 1500	Faringe kyrka byggs som en salkyrka med skalmurar i gråsten och välvs med tegelribbvalv. Möjligen hade den en äldre sakristia i sten från den gamla träkyrkans tid.	Svk s 379
1500-1515	Vapenhuset uppförs i söder. År 1515 målades kyrkan av Lars målare, vars namn är känt genom en uppteckning av Peringskiöld på 1600-talet. Lars målares namn fanns då i en inskription i kyrkan men den har sedan försvunnit.	Svk s 379, s 356
1608	Kyrkan drabbades av eldsvåda. Efter branden gjordes nya takstolar.	Svk s 353, 379
1640-41	Först nu tycks kyrkan ha reparerats efter branden. Kyrkan rappades utvändigt.	Svk s 348
1640-t	Läktarbarriären tillkom troligen på 1640-t.	Svk s 370
1668	Klockstapeln uppförs norr om kyrkogården.	Svk s 347
1704	Två valv förstärktes, det västra och det mellersta. Det gjordes genom att en valvbåge motsvarande triumfbågen murades mellan valven.	Svk s 379
1714	Den slutna bänkinredningen tillverkades.	Svk s 368
1739	Predikstolen införskaffades. Den tillverkades av bildhuggaren Gottlob Rosenberg.	Uk s 10
1753	En större reparation av taket gjordes. Extra takstolar med grövre dimensioner sattes in vid gavlarna och över sköldbågarna för att förstärka den gamla takkonstruktionen.	Svk s 353 f
1754	Hela kyrkan vitlimmades invändigt. Fönsteröppningarna i södra muren gjordes större, ett nytt fönster togs upp i norr och gavelfönstren förlängdes nedtill. Golvet i koret höjdes och belades med kalksten. Troligen tillkom även tvärmuren med bågöppning mellan de bägge västra travéerna. Korvalvets östra sköldbåge murades om.	Svk s 349 f, 356
1755	Sakristian nybyggdes på den gamla sakristians grund, möjligen utvidgad åt norr. En öppen spis murades i nv hörnet.	Svk s 354
1767	Predikstolen och säkerligen resten av inredningen målades om i en blå marmorering.	Svk s 366 f
1797	Ett åttkantigt fönster togs upp i västra gaveln.	Svk s 349

1800	Timglasstativ köptes in och placerades i predikstolen. Nummertavlor införskaffades.	Uk s 10 Svk s 368
1801-02	Ny altarring och nytt altarbord tillverkades av snickaren Claes Montelius från Uppsala. Ny altartavla, målad av C W Svedman, och altaruppsats sattes in.	Svk s 360 Uk s 10
1821	Ny ingång till kyrkogården gjordes i söder och försågs med putsade tegelpelare. I samband med det revs den gamla stigluckan i söder.	Svk s 346
1824	Klockstapeln byggdes om och kläddes in med panel och försågs med luckor.	Svk s 347
1844	Orgelläktaren byggdes om och den gamla barriären från 1600-talets mitt demonterades och flyttades ut i klockstapeln.	Svk s 370
1845	Ny orgel tillverkad av J L Larsson, Ystad. Ett nytt fönster togs upp i norr. Predikstolen flyttades från södra till norra sidan och målades om i vitt.	Svk s 349 Uk s 10, Svk s 366 f
1854	Kyrkogården utvidgades åt väster. En medeltida stiglucka i väster omnämns 1793. Den revs senast i sambands med utvidgningen 1854.	Svk s 346 f
1860	Nytt glas med "blyinfattade rutor i järnramar".	Svk s 349
1861	Den medeltida dopfunten omnämns i visitationsprotokoll. Den uppges stå ute på kyrkogården.	Svk s 370
1885	Långhusportalen breddades. Nya dubbeldörrar sattes in. Den gamla träporten förvaras i klockstapeln.	Svk s 349
1895	Taket täcktes med falsad skivplåt. Plåten som användes var sk svartplåt, icke galvaniserad stålplåt. Tidigare var kyrktaket spåntäckt.	Svk s 354
1918	Dopfunten som stått i vapenhuset ställdes in i koret.	Svk s 370
1929	Invändig restaurering under ledning av arkitekten Dag Melin och konstnären John Österlund. Man försökte ta fram de medeltida kalkmålningarna, men de var så förstörda att de åter kalkades över. I vapenhuset fick man dock fram målningar som bevarades. Ett par målningsfragment sparades också på muren bakom läktaren. Tegelgolvet lades om. Trägolvet lades in i bänkkvarteren. Bänkinredningen renoverades på så sätt att bänkarna gjordes bekvämare och gavlarna breddades. Fönstren försågs med innerbågar. Orgelläktaren byggdes om och en förut kasserad läktarbarriär från 1600-talet sattes åter på plats. Den hade förvarats i klockstapeln. De delar som saknades av barriären kompletterades. Resten av inredningen målades om eller målningsbättrades. Den öppna spisen i sakristian revs. Ingången till sakristian gjordes regelrätt rundbågig. Flera medeltida inventarier togs till vara och användes för kyrkans prydnad. Det är bl.a. ett antal statyetter från ett f.d. altarskåp. Triumfkrucifixet konserverades. Värmeinstallation gjordes. Ett system med lågtrycksånga sattes in. Samtidigt tillkom källaren under sakristian som pannrum.	Svk s 356, 361 f, 368 Uk s 10
1938	Ett bårhus, ritat av Dag Melin, uppfördes i nordöstra hörnet av gamla kyrkogården.	Svk s 347
1939	Byggnadsstyrelsen lämnar tillstånd till fasadrenovering, men föreslår att stenmurarna renknackas från puts i stället för åter spritputsas.	UM
1943	Orgeln ombyggdes och utökades av bröderna Moberg med bibehållande av den gamla fasaden. Orgelfasaden utökades efter ritning av Erik Fant	Uk s 10 UM
1947	Byggnadsstyrelsen ger tillstånd till ny belysningsinstallation.	UM

1950	Församlingen får byggnadsstyrelsens tillstånd till att utöka kyrkogården mot norr.	UM
1967	Riksantikvarieämbetet lämnar tillstånd för konservator Sven Carlsson att rengöra kalkmålningar och inventarier. Riksantikvarieämbetet godkänner förslag till installation av ny elektrisk värmeanläggning med bänkvärmare och radiatorer. Beslut om förordnande enligt 19 § naturvårdslagen för område kring Faringe kyrka. Skyddsförordnandet ska hindra tillkomsten av störande bebyggelse i närheten av kyrkan.	UM UM Lst
1968	Ljuskronorna förses med elektrisk belysning.	UM
1990	Ny orgel byggdes av orgelbyggare Robert Gustafsson, Härnösand, med bibehållande av delar av det gamla pipmaterialet. En tidigare ej känd träskulptur återhittas i klockstapeln under golvet. Detta skedde i samband med reparation av klockstapeln.	Uk s 10 UM
1991-92	Konservator Sven Olof Carlsson, Gimo, utför rengöring av vägg mot väster inkl kalkmålningar samt lagning av sprickor och infärgning av lagningar. Förändringar under läktare utförs: Fläkt, luftkammare och luftkanal, placerade i bänkkvarter på norra sidan under läktaren, tas bort. I stället ordnas en öppen yta på platsen sedan även bänkarna där tagits bort. Ny elcentral samt förvaringsskåp placeras också där. Arbetena utförs enligt förslag upprättat av Bjerking ingenjörbyrå.	UM
1993	Putsen kring portalen renoveras. Fasadrenovering utförs på begravningskapellet/bårhuset. Arbetsbeskrivning upprättad av Bjerking ingenjörbyrå AB. Nya elledningar till källaren under sakristian föranledde schaktningsarbeten på kyrkogården samt dräneringsledningar för dagvatten från bårhuset.	UM
1997	Länsstyrelsen beviljar tillstånd för anläggande av minneslund, dränering samt urn- och kistgravsområden. Handlingar upprättade av Markkonsulter i Uppsala AB.	UM
2003	Plåttaket läggs om på kyrkan. Det utförs lika det gamla taket med traditionell skivtäckning av förzinkad stålplåt. Arbetet utförs av Andréassons plåtarbeten AB, Uppsala. Bygghandling upprättad av Bjerking AB.	UM
2004	Konservering omfattande rengöring och fästning av löst sittande förgyllning utförs på predikstolen och timglasstället. Utfördes av konservator Sven Olof Carlsson, Gimo.	UM
2004-05	Dopfunten konserveras samt förses med en ny sockel i konststen. Arbetet utförs av stenkonservator Svante Nilsson, Prolithos Stenkonservering AB.	UM